

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

ضیا کولک آپ

پیلے - ۱ صابی - ۱۰

نسخه سی ۱۰ غرو شد

کوچوک مجموعہ

۱۲۴
۱۹۲۲-۳۲۸

ادارہ خانہ سی

دبار بکر

حکومت دائرہ سندھ
ولاۃ مطبعہ سی

فائز ایضاً : دبار بکر
کوچوک مجموعہ

هفتہ دہ برچیقار علمی، ادبی، سیاسی، اقتصادی مجموعہ در

۶ فنی القمده سنہ ۳۴۰ پازار ایرنسی ۳۰ نوز سنہ ۳۳۸

قوربان پایر ای

ملنمزک اٹ بوبوک دینی پایرامنی تحریک، ایدہ رفز
کوچوک مجموعہ

صاحبہ :

معنوی حیات و درویں حیات

ماہینہ دہ دکارو، مشترک اذاعان، علم
ما بعد الطیبیہ کی قسم ملدن مرکب اولاد
یامکلکبر، خارجہ کی مادی طبیعت کی ذہو
ایینہ سندھ کی عماری، سورت لریدر
یامکلکبر خارجہ کی اشیائی بڑہ اولدین

حکمران، شائیت حکمرانی و قیمت
حکمرانی دیسیہ ایکی یہ آبریلہ یعنی کورمشدک.
شائیت حکمرانی هی الموم یامکلکبر حصولہ
کلکبر، قیمت حکمرانیہ کلنجھ، بونار شائیت
حکمرانیہ ارجام ایبلہ مدیکی کی، یامکنی

قیمت حکمرانیه برابر و بیلگیلر مالنک خارجنده بیک بر عالم وجوده کثیریور . ایشته مادی مالرک خارجنده اولان بیک طاله « معنوی حیات » نامی ویربلیر .
 معنوی حیات، رو حکم معرفت ملکه سندن باشقة اولان و شیعیدی به قادر عامی اصوله تدقیق ایدیلین برادر اک ملکه سیدر، منطقه جیلر، اوته دنه بری ، انسانک روحنده بالکن خارجی شائینی آکلامق قدرنی موجود در ظن ایدرلری . معنوی انسانلارده، اسکیدن بری ، روحزک مقولات مالنک فوشه چیقهق ، کوکامز ایچین داهامونس و دهاها صحیمی اولان سارانی بر عالم بوکسامک قابلیتی اولدیغون خپه و برباردی . ایشته، بواسرالی عالم، مفکوره لر و قهانلر طالبدر .
 ف الحجه، انسانک روحندن هر تورلو اجتماعی مفکوره لر دینی ، اخلاقی، بدینی قیمتاری چیفاریرسه کر ، اوراده، معنوی حیاتدن هیچ بر اثر قاییری ؟ بوتلر چیقدنده صوکرا ، انسانک روحنده بالکن مخفاف بیلگیلر ، وردہ حیوانلره مشترک بولنان احنسالر و احتیاجلر قلمازی ؟

انسان ، حیوانی احتیاجلری ناطین ایچین، مادی و اسلاله ره محتاجدر . آجلقدن تو دنوناق ایچین هیچ اولازه بر هارچه

گی کوسترمده جالیشان بر روح فمالبیدر . قیمت حکمرانی ایسه ، خارجده کی انبیاها و نلرده اولمايان بیک ماهیتلر علاوه بیدر و رو حلمنه بیلگیلرک خارجنده بیک بر حیات یاشانیر . دیگرک روحزک ادرالا فمالبی پالگز بیلگیلره منحصر کادر . بیلگیلر خارجی اشیای تقاید ایدیجی، امة ساخ ایدیجی بر آکلایشس ، قیمت حکمرانی ده بیک حیاتلر یارآجیجی ، بیک شائینلر ابداع ایدیجی بر یاشانیدر . شائینت حکمرانیه بیک بریش ایتمه فکوره لر آراسنده ده وجوددر . فکرلرده خارجده کی اشیانک ترجیلری ، استنساخلریدر . فکرلر اشیاهه هیچ بر هی علاوه ایقز ، پالگز او نارک مجرد سورتلری ، عموی خیاللر بیک کوستیر . مفکوره لر ایسه ، مادی طبیعتده او ایان ، حتی فردی روحنده هیچ یاشانیان بیک بر حیاتی بزم یاشانیر ، روحزی بیلگیلر ملک فوشه نیمه و جملی ، اسراز انکیز ، سری بر شائینه یو اساتیر، حامله بزمی کندی کندیزه تقویت ایتدیر . کندی طبیعت زی چکه مصنه ، کوک شائینده اولان بر فوق الطبعه به هراج ایتمصنه باعث اولور . کوروا بودک فکرلرده شائینت حکمرانی کی، پالگیلر آراسنه کپریپور . مفکوره لرسه

هیچ بروایت، ولا ماسه ده محیله سنه تقیس
طابلوار یارانه بیلیر، حنجره سره و جمل
نمکلر تزم ایده بیلیر.

وندن باشقه، مادی الماردن قور توافق،
مادی حظاره او لاشق ایچین، بر طاق
بیلکلره احتیاج وارد، مادیات ساحه، نده
ه بیلکه باهه بیلمکدر، حالبوکه مفکوره ه
وقیمتار ساحه سنه بیلکی کندی باشد، هیچ
بر شمره حصوله کنیه من، نجه، عروض
علمکلری وارد رک بوتون همرلر نده برم، راعیه
یارانه ماشـلر در حالبوکه عروض و قافیه
بیلکلر ندن میچ خبری اولمايان بر چو
داهی شناسنار کور و نشد، نجه، اخلاقیات
مؤلفاری وارد رک اخلاقی انصیلتاردن
محروم یاشاهـلر در، حالبوکه اخلاقیات
نظریه رک جاهل اولان بر چو ق آدام رکه
اخلاقی قهـمانان صرتیهـن، بو کساندیکی
کور و نشد دین ساحه سنه ده عیف حال
و اقدر، دین علمکلر و تخصص نجه
کیمسهـل وارد رک بر دقیقه اولسون دیـق
حیات یاشـامـلر در، حالبوکه بـولـمـلـرـدن
تمامیـلـهـ محـرومـ برـ چـوـ قـ دـیـدـارـلـرـ وـ اـدـرـکـهـ
دانـاـ دـیـنـیـ حـیـاتـ یـاشـارـلـرـ، بـونـدـرـ دـوـلـاـ پـیدـرـکـهـ
مـفـکـورـلـرـ وـ قـیـمـتـلـرـ سـاحـهـ سـنـهـ، هـ بـیـلـمـکـهـ
پـایـهـ اـمـکـ دـکـلـرـ، پـلـکـهـ پـایـهـ سـلـمـکـهـ وـ پـیـلـمـکـرـهـ

اـکـمـهـ، صـوـمـزـلـفـیـ کـیدـهـ رـمـکـ اـیـچـینـ، بـرـ بـارـ دـاـقـیـ
سوـبـهـ مـالـکـ اـوـلـهـ بـیـلـهـ اـیـارـ، حـالـبـوـکـهـ فـکـورـهـ لـرـهـ
قـیـمـتـ دـوـیـغـوـلـرـیـ نـاطـمـیـنـ اـیـچـینـ، مـادـیـ
واـسـطـهـلـرـهـ مـطـلـقـ بـرـ اـحـتـیـاجـ بـوـقـدـرـ.

اـنسـانـ، مـادـیـ المـارـدـنـ قـوـرـ تـوـلـوبـ .
مـادـیـ حـظـارـهـ نـائـلـ اوـلـاقـ اـیـچـینـ بـزـ طـاقـ رـفـاهـ .
اـبـانـهـ هـ الـكـ بـلـوـنـالـدـرـ . حـالـبـوـکـهـ دـیـنـیـ .
اـخـلـاقـیـ، بـدـیـیـ وـجـذـرـیـ یـاشـاقـ اـیـچـینـ
هـیـچـ بـرـ مـادـیـ وـاـنـظـمـنـکـ مـوـجـدـقـ ضـرـوـدـیـ
دـکـارـ .

مـثـلاـ، بـضـیـ زـاهـدـلـرـ وـارـدـرـکـ هـمـلـیـنـیـ
عـبـادـتـهـ کـچـرـکـلـارـیـ حـالـدـهـ، هـیـچـ بـرـ دـبـنـیـ
وـجـدـ دـوـءـلـزـلـرـ . حـالـبـوـکـهـ بـرـ چـوـبـانـ، بـرـ کـوـبـاوـ
قـادـینـ بـالـکـنـ قـلـبـیـ یـاـوـ اـبـشـرـیـلـهـ دـیـنـیـ وـجـاـکـ
اـنـدـیـوـکـسـکـ صـرـتـیـهـ سـنـهـ بـوـ تـسـلـهـ بـیـلـرـلـرـ . فـقـیرـلـرـهـ
صـدـةـلـرـ اـبـدـالـاـ، اـیـنـ نـجـهـ ذـنـکـنـلـرـکـ بـوـ حـرـ کـنـلـرـیـهـ
فـاضـخـرـ وـرـیـاقـارـیـشـدـرـدـلـرـیـ اـیـچـینـ نـضـبـلـتـوـاـصـلـیـ
اـوـلـهـ مـامـهـلـرـیـ مـکـنـدـرـ، حـانـبـوـکـ بـضـیـ اـحـوـالـدـهـ
مـادـةـ حـقـمـزـلـقـلـرـکـ وـقـرـعـهـ مـانـعـ اـوـلـاـمـایـانـ
بـرـ آـدـامـ، بـالـکـنـ قـلـبـاـ بـوـ حـقـمـزـلـقـلـرـهـ رـاضـیـ
اـوـلـاـمـقـلـهـدـهـ نـضـبـلـتـ صـاحـبـیـ اـوـلـهـ بـیـلـرـ .
بـضـیـ ذـنـکـنـلـرـ، صـبـ الـوـلـنـدـنـهـ کـوـزـمـلـ
طـابـلـوـرـهـ، هـکـلـکـ پـیـازـلـوـهـ مـالـکـ بـولـوـنـدـتـارـیـ
حـالـدـهـ، رـسـمـدـقـ وـمـوـسـيـقـیـدـقـ هـیـچـ بـرـ شـیـ
آـیـلـامـازـلـیـ حـالـبـوـکـ فـقـیـرـ بـحـسـنـتـکـارـ .

بر شایسته وجوده تغییر لر . فقط ، و ممثوی
 حیات ، جمیت اینچنده برجوق آینه‌نامه ،
 قاعده‌لره ، عقیده‌لره ، دستورله ، قانونله ،
 تشکله ، رسام و تشریفه مربوط
 بولوندی‌ندن ، چوق کره بخارجی ، بندوی
 و میخانیکی مؤسسه‌لر ، معنوی حیاتک رینه
 قائم اوادر . نیجه انسان‌افار وارد رکه دنی
 حیاتی بالکن علم حال پیلکی‌سیله آیین مقاومه
 لرندن ، اخلاقی حیاتی بالکن عنده‌لره
 رعایت ایه‌کدن ، بدینی حیاتی بالکن
 صنعتک تکبکارینه و قوفرن عبارت
 صانیلر . اوحالله بوکیسم‌لو بالکن خارجی
 بر حیات یاشارلر : دین ، اخلاق ، و صفت
 ایسه بونیوی و میخانیکی حاده‌لره صیفه
 پیلک‌مدین مزه‌در . مؤسسه‌لر اجتماعی حیاتک
 هادئ کیکاشه‌می ، تبلار ایه‌سیدر . اجتماعی
 حیاتی جانی اویرتق آنبعق مفکوره‌لره
 قیمت دوینولنده کورورز . فقط ، غلابانی
 اجتاعلر ناکه ظاهور و سورکه مزدر . فرد
 دائم ، جانی برسورته مذوی ، بر حیات
 پاشاچ ایه‌تره نه باعالیدر .
 دین ، اخلاق ، و صفت کوک اینه‌می
 وجودانه اولان برملوبا آفاجنک اوج
 فیصل و واود دالیدر . بودالراک کوزمل
 چچکلرین فردا لک روچنده آهار دلک

مفکوره ، برچوق قیمه‌لری یاراندیش کی ،
 یمتلارده برچوق مؤسس‌لری وجوده
 تغییر . بوا بناء ملی حرثک خالقی
 مفکوره‌در دیه‌ی‌ایرز . مفکوره به .
 یارانجی مفکوره ، آدی وریله‌می
 وندندر . فی الحقيقة ، برمانک مفکوره‌می
 نکشاف ایه‌دق ، اومنانک استقبال‌ده نه کی قیمت
 حکمرینه مالک اویه‌جق معالم دکارو .
 رکره یکی مفکوره انتکشاف اینجنه ،
 رسال اومنانک استقبالی نه اویه‌جق
 آلاش‌بایر . فی الحقيقة یکی مفکوره ظهور
 ایدر ایه‌ز ، اسکی قیمت حکمری ذاتی
 وله ، بونلرک بینه یکی مفکوره‌دق
 وظان یکی قیمت حکمری میدانه چیقه‌نه
 ایه‌لار . بوقیمت حکمه‌لرندنده اخلاقی ،
 حقوق ، صیامی ، بدینی ، اقتصادی .
 سانی الحنایه‌نده . برچوق یکی مؤسسه‌لر
 یکی قاصمه‌لر دوخار . ایشهه بوصایدی‌غمز
 حاده‌لرک بمحرومیه « ملی حزب » نایی
 بربیلر . دیلک که هنک هم استقبالی خبر
 دیرق ، همده استقبال‌ده کی ملی جرقی
 بارانک هفتوه‌در .
 مفکوره‌لره قیمت دوینولزی مادی
 راسته‌لر و ذعنی پیلک‌لرها هنایج اومقاد‌لری
 اهیین و ملوي شاهنسلری . فوقدنده مفسری

اولان بواحتراصلر ، فردی احتیاجلزی
نماین ایدن فردی آرزوی دن هبازدیر .
معنکف بوقوف بفردی حیاتلاردن قاچدیفی
کی ، اهتکاف حجره سق ضیادن ، سسلردن ،
قوهولردن تجربید ابدر . بورکتیله ،
فردی اولان حواسلشده فردی ایشلره
مشغول اولامه سق تامین ایمش او اور ، بوئش بخال
کوستبیورکه هفتکف ، فردی رو خیته
نداق ایدن نه قادار حاده لر وارسه رو منی
اونلاردن تجربیده چالیشیور ، بزر و حدن
هض و پیا روحی حاده لر چیفاریانجیه ،
اوراده اجتماعیا روحی حاده لردن باشنه
برشی قالیرمی ؟ دیلاکه معنکف اجتماعی ایکدن
فردی باکه تاچان بر مخالوق دکل ، باکه فریالاکدن
اجتمایا که تاچان برم وجوددر . شوق دار
وارکه بدو وجود آرتق اجتماعی شاینی
خارجی ، تو سهارده دکل ، کندی رو خنک
در بیلکارنده کورور ، طامار ، واشمار .
بوندن دولاییدکه بوئیلرک اطلاع و اسطله لیه
ه ، کاشهه ، شوق ، حال ، آذری و بایر ،
بونلرک یاشادیه حیاه ده . درونی حیات
نایی و بایر .

دینلرک معنکفاری او لدیفی کم ، اخلاقله
صنعتلارده معنکفاری واردز . بورلرده کرک
خارجی بتو سهاردن . کرک عضو پا روحی

ملائل بشارینی فردرلر ! وجدانده یقیشه بیرون .
جمینلک معنوی خزینه لری خارج - ده کی
آتیخانه لر ، موزه لر ، میاپلر دکلدر ،
بونلر ، او خزینه لرک بالکن مادی ظرفانی
اوله بیلر . جمینلک ، جانل خزینه لری و قیله
برچوق اجتماعی حیاتلار باشامش اولان
فردلرک فردی وجدانه بیدر . اجتماعی
مفکوره لر بالکن بورالده دویواور ،
بورالده آکلاشیلر ، ایشته ، بنه
فردلرک مفکوره لری کندی رو خارینک
درینلکارنده آرامه لری بوندی ایلری کایر .
مثال او لهرق معنکفلری تدقیق ایدم :
معنکف ، ظاهرآ اجتماعی حیاتلر ، جمعیت دن
قادرق منفرد بر حیات پاشار . حقیقت ده
حیاتلاردن قاچار . معنکف هوده ، باخود
چارشیده بارینه من . جونکه بورلو ، فردی
احتراصلرک ، فردی حظارک حاکم او لدیفی
برلردر . معنکف ، فردی اکانلر اولان
نیودن . چارشیاردن . قوهه خانه اردن
او زانلشیر ، اجتماعی بزمکان اولان جامع
باخود میجده برجبره همانین . بوراده
یکدیف ، ایچمه کدن ، تو نوش مقدن ، او بومقدن ،
حقیق او ماوروب بازهندن نفسی هروم قیلار .
خارجده که انسیا ملرلر الک باشلی صورتاری

اجتیاعی خیالک اهمیتل انقلابلر بق شاعر آنکه
خیاللرله ، بقی نهالرله ایضاح ایدرلردی .
بوندن دولایدرکه الاھاره داژ استورلرله
تندینکار قهرمانلره متعلق منقبه لردن مرکب
غایت زنگین برشة اهی ادبیاتلری واردی .
بوشههی ادبیات تحابل ایده جک او اوراق
کورورزکه اسکی نورکارک اسطوره لرله
دوشون درین بر فاسه هاری . نهالرله افاده
ایدیان دوپرو برسوب اوژیلری واردی .
اجتیاعی انقلابلرک اک اهمینبلری « بکی
برایلک تشکلی » ، « برایلک اسارتهد
دوشمسی » ، « برایلک یکیدن استقلاله نائل
اویمهسی » کی حاده لردی . بر « ایل » ک
تشکلی ، بیویک برمفکوره اک خانه ک روحاندن
انفلاق ایمه نه با غایبدی . اسکی نورکار ،
رمفکوره بی کوکدن این بر آلانون ایش بیق
موزنده تصور ایدرلردی . بوسه اوی نورک
روحانله ازدواجندن الاهی قدس سبته مالک
بکی برجمیت وجوده کلیردی . بدضا
بونور بوغو خانله او غوزخان ایجین واقع
او لد بقی کی بر کنج قز صور نه تنه
ایدردی . بعضاً آلانغا خانون ایجین واقع

[۱] بوقاله بر قاج آی اول (بکی کون)
غزنه سنده انتشار ایمش دی . تقاونه بناء
بر آر تمبلک ایله بولسله قانبلدی .

حاده لردن او ز فلاشیلر ، فقط بونلرک
او ز فلاش ماسی ، مطاقاً مادی بر اعیانکاف
شکنده اولماز . جمیت ایچنده باشایان بر آدام ده ،
فردی آرزولره ، میخانیکی قاعده لره کوکل
باغلامازسه ، بر نوع مختلف دیگدر . حتی
دین ساحه سنده بیله بوفوع معتقد کفار موجود در ،
نقشیارک « خلوت در آجمن » دلکاری ، حال
نوع اعکاف داشت عبارتدر . ایشته درونی حیات «
انسانک وقارمه معنوی حیات دیه تشریع
ایتدیکنز بکی شائینی کنای ایچنده آرامه سندن
تندی روحانده باشامه سینق عبارتدر .
انسانلرده ، معنوی حیات ، بقی مقدارلر
و قیمتلر شائینی اولما سبدی درونی حیات ده
وجوده کلیه جکدی . فقط ، درونی
حیات ده موجود او مایخج ، معنوی شائینلر بیوی
هؤس لرده سبل ایده کی بکی بر مفکوره نک ظهورینه
قادار جانمز کیکار حانده قالیر . دلک بکه
بوا یکی حیات بری برینک لازم و ملزم ویدر .
ضیا کوک آلب

تورک دولتنک تکاملی

(۷)

تورک معجزه می [۱]

اسکی نورکار شاعر بر قوم ایدپلی .

برایک اسارت دو شمشنگ ده ینه مجزه مله
تفسیر ایدیورلودی . برایک دوشنبی
فلاتندن قورنولهرق تکرار استقلاله نائل
اولمه می ایچونده یکیدن برمجزه به مظہر
اولمه می ، التوز ایش بله یکیدن تأسیس ایتمه می
لازمه دی .

دو تو ز او غوز هنخنسته کوره اسکدن
او غوز جمیق حکومتیز ، توره سز ، خافانیز
بر بیلر کوماسندن عبارتندی . بوبیلر ، بر
کجه کوئدن بر نورستوندات بر او زرینه ایدن بکنی
کور دبلر . بو آلتون ایشیقدن بر چام آهابی
که قاله رق بن شهزاده دو غور دی . جنلر ک
اک کوچوک اولان پوغوغان یا بدنه انتخاب
او اوندی . بوصورتله او غوز ایل مجزوی
بر صورتده تأسیس ایتدی . کوکدن این
نورستونی یریزونده تحجر ایده رک بشم
طاشندن بر قایا وجوده تیرمشدی . بوقایا
د قو طلو داغه ، آدینی ویر دبلر و ملی حرثک
نمایی کی مقدس طانیدبلر . بیاضلره
بورونهش آق صاقاللی بر اختیار بوغو خان
رؤیا سنه کلشن ، بوقایا حرمت کو ستردکلری
مدتبجھ او غوز لرک حاکمیتده قاله جفوار بی
خبر و ربمشدی . ف الحبیقه ، او غوز لر
بو نهاله حرمت ایدکلری مدتبجھ بیوک بر
دولت جاندہ پاشا بیلر . فقط ، پولون

او لدبی و جهله بر کوزه دلیقاتی شملکنه
کیر ردی . بضاده بربغا ، بر قورت بر
کوبک ، بر آرسلان ، بر قوش فیلیخه ایده رک
بر نسلار یا خود پرنسس لر معاشقه ایدردی .
بضاده بر ایرماگاک سوینده تجلو ، ایده رک
تاس ایتدبی قادینلری که بیراقیردی .
مع مافیه ، آلتون ایشیق بولود بیتی هرزمان
حائز دکاری . سنه نک مین بر آنی واردی که
بونک ایچونده و طبیعی عشق ، غایبان حانده
بولو وردی . ایشته بو « عشق چاغنی »
اشناسنده ایدی که آلتون ایشیق ذکر ایتدبکنی
صورت لردن بر نده تحیل ایده رک لاہونی بر
معاشقه ابله بر ، ابلیل « ک فائمه نه بادی
اولور دی . مثلا صاغن خانک کریمہ - بله رق
جاریه می بر کجه صباخه دو غزو قبره
چیقه شار دی . بر ایرماگلکه یانه کل دیبار .
سولر ک آلتون کی پار لادیقی کور دبلر .
هپسی پار مافارینک او جنی بوصوبه باطیر دبلر .
مکر عشق کیج می ایش . آلتون ایشیقه
بو تماسدن هپسی که قال دیبار . خاقان بوقزری
کنه کار ظلن ایده رک قرقنی ده تومکن طاغنه
نفی ایتدی . ایشنه ، قیرغیز لر اوراده بوقرق
قزدن توره دی ،
اسکی تورکار (بکی بر ابل) ک تشکانی
مجزوی بوصورتده ایضاج ایدکلری کیه

هکین ، آدلی بخاند ، اوغلانه آلدینی چجه
 فففورینک قیزینه، قابل ، بو نارینی یادکاری
 چینلیلر، هدیه ایندی . چینلیلر بو قایانی
 پارچه لایه رق، آزاده لره هاگنلینه طاشبدبلر .
 بوسو وله قوه قندسیه دن محروم قالان
 تورکار ، داغلاردن ، طاشاردن ، وحشی
 حبواناردن ، مدهمه کی چو جو قلاردق « وج »
 « وج » ، دیمه هج سو صهابان برسن
 ایشیمه که بانلادبار . برآمده بوقوف صول
 قورومش ، بو توپ بشیمه کلار صارارمش ،
 هوانک رنه کی مانی برفسونه بورونمشدی .
 او غوزلر آرنق بواوا که ده کی برسونه بله بینک
 کندیلارینی ایستاده بکنی ، « وج » ا
 امریله بورادن نوغولق ده او لدفلارین
 آکلایدر اوج اوكه آبربالدبلر . برا براوک
 بش باله کیده ده او بفوردلوه حاکم او لدبلر .
 دو و قوز او غوز دوانق تشکیل ایندبلر .
 بربولاوکه یوز قیرله داغبه رق چوباه قله
 پاشادبلر ، بو بواوک ده اورمانلره چکله زک
 آوجیله همر سو وردبلر .
 « لجو قیازله عنانایلرک اچدادی او لان
 او غوزلر ، بومانی نلاکی باشه ، شکله
 حکایه ایندیپورلر : او غوزلره ناتارلر دائی
 سورتده محازبه ایدزلر دی . فقط ، غاییه
 دائما او غوزلرده قاپر دی . اباخان آدلی

توزه دوشان بوتون تورکاری قیاچد
پچرمش ، بالکز قولاری ، باجا هارخ
تسدیکی بر شهزاده بی صاغ بر اقش ، دیشو
بر قورد بو شهزاده بی مغاره سنه کوتوره رک
او ندن او ز او غل او لش . بونلرک او تجیمندی
کوک تورکار توره مش . کوک تورکار بوقوردل
خاطره سفنجی بچیل اینجن ، من رافلر بنده
با شنده آلتوندن بر تورا ! ناشی بولوند و در لردی
اینچیک او ناشی او کندده بر فورد با شنی
حامل بر ستون دژ ایدرلردی . خاقانک
اینکی طرفده (بوری = فورد) آدلی کجه
شاطرلر بود و ره دی .

فانقابلره کوره هرن خانه ادار نهاد بزیمه
غایت کوزمل او لاز اینکی قیزی بی بالکز الاهار
لایق کوره دیکی اینجن ، بر داغده کی بر
قوله بی حبس اینشن . آلتون ایشیق بر
فورد شکانه . کیره دلک قولوبه کیه من و کو جوک
قیزله ازدواج ایدرک قاقنی ایلی و وجود
ذیممش .

قارا فیر غیزلرک خصوصی آدلری (بوروتلر)
در که قوره لر مهاسنادر . قیر غیزلردن بر
طائمه ، آندی ایلر بنک قیزیل بر کوپکله
بر پرسنیک ازدواج دن حاصل او لدیمه
اعتقاد ایدرلر . او غوزلری ایکنیجی بر
فلاتنده ، په کوزه بله سندن قورناران ده

بو گویی عنایته لایق کوره دی : بر گونه
معان آرایان بر دهیرجیه بر بوز قورد
کوسه ترده . بولک او کوک بیوک بر قیا
قاپامندی . دهیرجی بو قیانک دهیر معدنی
او لدیمه آ کلا دی . بر قیا عادنا ای کنه قونک
دهیر قایسیدی . دهیرجی او دونلر یه رق
بو قیابی اریتدی . بول آجیلجه او کمه
بوز قورد اولاق او زره ارکنه قوندکی
او غوزلر دیرجیک دعویه بو بوله پکدیله .
بر بوزیه چه رق دو شهادت دن انتقام
آدیلار . بوز قوره (فو طالو مرال) آدلی
بو پرسنله ازدواج ایدرک بی او غوز
سلامه - ف و جوده آتیردی . او غوزلر دهیر جینک
خاطره سفنجی بچیل اینجون ، هر سهار کنه قوندکی
چه بلان کونده ملی بر بایرام بایارلردی .
بوبایرامک مقدس آیینه ، خاقانک تندیمه
محض و صدیر او جاء ده قیز غین آتش حاله
آتیریان بر دهیر پارچه سفی آلتون اورس
او زرینه قویه رق آلتون چکچله دو کم سیدی .
بو آییندنه صوکرا مسرتی او بونلر ، شطارقی
قوه ولر پایپایردی .

او غوزلرک نقل ایندیکی بو قورتلوش
منقبه سفی . کوک تورکار بانقه صورتده ، قانقلیلر با شنی
صورتده حکایه ایدرلر . کوک تورکاره

(آیات) آدی بر کنجدلر. بو زنج، چو جونه کن،
بر کیجه، توجی اشنازنده قائب اولمشادی .
آدینی و بربیور . اشنقاکت کاشنی و معماری
اولان بو لوک مفکوره لر آنجق بو به مستنشا
هنگامله دو غار . بو زمانلرده فردی
رو حار شخصیت ایچنده فان او لورلر . جون
شیخیت ایچنده فان او لورلر . جون
فردلر شدتی بر عشقه طو تو لان کی حیاتلرینی
مفکوره او غور بنه فدا ایمک ایستار .
تورکلرک (عنق چانی) دیدکلری (مجزه
ساعنی) بینه بو یار آجی دوره دن هبار ندر .
بو یار آجی دوره ده درک (مفکوره) اجمانی
و جدالمند بر آنون ایشیق سورنده اخلاقی
ایدر وابند اک زیاده حساس اولان گرمه
بر روحده هار لابرق اونک واسطه سیمه
بو نونه مانه کی رویی آشیلار .
بو بحر اقلی حیات پکد کدن سوکرا ،
مفکوره کندیسنه اوینوز او لاف کی قیمتلری
انشا ، یکی هؤسسالری بنا ایمکله مشهول
او اور . بو سکو قتل فمالیت دوره سنه ده
او کومت قونت (تشکیلابی دوره)
آدینی و بربیور . مفکوره دن دوفان بومل
قیمت دوینور بندک ، ملن فکر لرک و هؤسسالرک
مجموعی مل حرف وجوده کنییر . آنون
ایشیلرک نحیر ایقه ندن قو طلو داغ تشکل
ایشیلک کی مفکوره نک پیسد ایقه ندن ده

واردرگه بو کا او کومت قونت (بار آجی دوره)
دینی دیشی بر آرسلان بونی مغاره سنه کوتوره رک .
امز بر میش ، بو بیعنی ، سوکرا بابسی بواسن
شکانده کی آرسلانک آندی قاب اولان
او غل او لدیغی آهلا بهرق اونی الکچیر میش ،
تریه اینش . ایشه ، بو آرسلان باور و می
قهرمان . او غوزلری تیه کوزک استبدادند
قوه ناره میش . دیار بکر بر جلنده ، جام
دیوار لرنده کور دیکمز ، جوا او زرنده کی
آرسلان ، ایشه بو آرم لاند . ساجو قیاره
جو غاچک بو غای غایبه بله ، آرسلانک نیه کوزه
غلبه نی بر لش . دیره رک بونص ویری ایچه اد
ایچه اردی . بتصویر ساجو قی او غوزلرینه
مل ، نهالیدی . (شیر و خورشید) نشانی ده
ایرانه یادکار بیراقاف ساجو قیلر در . کونش
سورنده کی قیز ، ایکی تورکلرک (کون آنما).
(آوز خانم) آدینی و بردکاری اساطیری
بر نهالدو ، اونی قایا جیله مداده ، ایدن ار لازد .
آرسلان باشد و .
ایکی تورکلرک بو شاهراهه نهالری
بو گونک اجتماعات هانک آشفلدینه تو اق
ایدیور .
ماتلرک بو دلک هلا تشر ، با خوده ظفری شلر
اشنازنده پاشاد قلاری بحر اهلی و غلبانی بر دوی

گله بنه سری قولاچه آکلاشایر . تو رکار
دانما عشق چاغنی سورلو ، آلتون ایشیانی
آزارلردى . او نلاره کوره هنقاره توندز سوکرا
و آق کوف واردور . آق کولخ کالبکى .
عشق چاغنلا ، باشلا دینقى حریت پايراقلىنى .
استقلال نجات ائتن آكلارلى . تو رکار ،
حریت پايراغنی . استقلال سنجاقنى کېلەك
الىدە کورسەلى اونك بوز تورد ياخود
آرسلان باسات اوادىقى طاپىرلى . آلتون
ایشىق ھانى طرفده تو رورلى . او رايە
نوج ، اپدرلى . ضبا کولخ آلب

ادبیات :

بهارده چوبان

کونش ایکى ساعت او بىردى . اطرافى
بالدىزلامشى . او بىردن تاقىر بىم زمان
ایشىعى قادىنلارى ماندا وابلا صاخچەلە شغۇل
بىلدەم . بوزاغىلە باغيرپور ، ... وات
ایستقپورلىرى . خروسل چېتلىر آرەستىدە ،
کوره يېقىنلىرى او زىرنە او بىر ، خوشى
صدارلە سپاھە باشقە بر لاما فت و زىپورلىرى .
يېچىدىن او زاقارىدە او تلايان قوبۇلار سوپارىنى
و بىرملەك ایچىن خرمەنلەر كەنلى ایشىجى
قادىنلاره انتظار يېپىرلىر . كوچوك طاپىر
خرۇنلى او زىرنە آنېلىرى آرقامىي سەرام

ملى حىزى ميدانە كېلىر . بىرجمىت مائى
حىزى حرمت ايدەرەك اجنبىلەك كور كورىنە
مقدى اولەقىن احتىب اينىكىچە تىلى اىدر
و كىندى حرىنى داخلىنە ئىكالى اىدر .
بىرجمىت ملى حىزى قىمت و بىرەمە يە
باشلا دىنى آندىن اخبار آدە سقۇطە باشلاز
و دوزەنەرە اولەنە محكوم او لوور . فەكۈرە بىز
برخاتانكە تو طلو دانى اجنبىلە صائەمى ،
ملى حىزى ، ملى استقلالى ساڭەرنى باشقا
بىشى دىكادى . اسى تو رکار كوج واركە
قوزى كى فلاكتىلىنىك سېنى بوبوك
كەنها هاردا ، كورپىرلىرى . بوبوكى
اجنابا بىجىلەك و امىل او لەقلرى ئامى ئېچىپەلردى
بومس آزىدەر . بىرجمىت پىشاز او لەقىنە
سوکرا بىكىدىن كەنلىقى طوپلاپ بېلىرىمى ؟
اجنابا بىجىلە كورە يېلى بەفەكۈرە نك
دوغمەمى ، قۇلمىش جمعىتلىرى يېلى بىكىدىن
جىيانە كېنەپىلەر . اىكى تو رکارە نظر آ
آلتون ایشىقىلە بىكىدىن ئىماھە كەنک تو رکارى
اركىنە قۇلە تې كۆزى دەن فورتار مەكە كەن
كەلەشىدى .

بىراسلىر مەلۇم او او نىجە تو رکارك اوچ
بېلىك سەندەنلىرى دىنالىك هەرتەندە بوبوك
دۇلتىر ئىشكەنلىك و جۇناردىن بىر قىسى
داغى باقىچە بېلىنى دېكەرلىنىڭ و بەجۇدە

نالایه آنلایه قوشوبور بەضائی دوربیور، آمیتە آمیتە
بۆرگا برشیدن اور کنگرکی آننەلرینک
ملراغنده دونبیورلردى . و مېقى مېنى طايپلارك
آز اوئەندە رنگلىچىچەكارلە سوسلەغىش
شىپەل جىن اوزرىنە اوزانان چوباف،
اوالىق هشقۇق ئەنمەلرلەلە اېكلەتىوردى .
اکىن بوعاشقانە ئاكىنلار چوق دوام
تمىدى . تىنج چوبان بىدنەرە قاوالىق
آنەرق سېلىكىنىدى ، دوغرولوب يىندىن
القدى . توشه قوشە ، كويك حنونىنەكى
مرد آفاجار ، كل فدانلىرى ، يىكى آچامش
مېوه آغاچلارنىڭ طانلى زىكارى آرمىتە
قارىشىراق قاپب اولدى . . . . . بىن اولدىفم
بردە چوبانك بىرغىب حالىنە تىجىپ ايدىبور،
خىالىق باغچەنک كولەلکارى آراسىدە
موزىيور ، نىڭار كاڭكى ، قاوالىق
قاوشە جەنى اميد ايدىبوردى . فقط او
شىمىدى كورۇغۇز اولمىش ، سېق دوتلىرك ،
اوژون قاۋاقلارك يىشىل ، كور يپاراقلارى
ا آراسىنە قارىيەمىشىرى . يېكىمى دەقىقە قادار
اونى نظرلىرىمە تەقىب ايتىم . . . تېجىھەدە
نه چوباندىن، نەدە خىالىدىن ئىشانوار . . تلم
اوسيزىادە يىدى صاغىلان ماندا واينىكىن
بوڭورە بوڭورە قاپاردىن چىقىبور ، بىيوك
آننەنە قارشىكى ياردىن باوش ياؤاش اينىدۇ . يىشىل
تاراللىڭ آزەسە قارىشىراق قوشۇردى .

آرادىن ساعتلەر كېچىش . . . آونش
تې منە كلىشىدى . ساد، بەضائىز قاچ خىدەلى
بۈلۈتتىرىدۇ ، قىش ئونلەندەكى مەسى .
ساد، مائىي بولۇتلىرى اوئۇنە دوربىورلردى .
قويوۇنلار بولاطىپ بولۇت ئۆزەلرى
اوسيزىادە .

بن بونهادی لوعلی ای برادرگن چو چو قلربه طبائی طانی حسین‌الله‌ی و زاد خفیف خفیف این روزگار روحی ، آکانه بورلردی . آج ساعت اوچ کانه باقی ده بیتی پنهان ، فرمانی ، ساری کلارک کوزل تو قولریله دولدری بورلردی . ایاپیق ضایا به آغازله شوشهن بوکوی نورلامدیر بورلردی . فقط اونک بیکجهوکی

او زوان بر زمان بچدیکی حالده چوباندن خبر بوندی . قوشلر آغازهار او زرنده او بیورد ، دالدن دله صیهرایه درق او بینه بشورلردی . ساعتار بچمیش ، آرق آفشار او مندی . جوانان چیتلاردن آغیلاردن ایچری کیریور ، صه‌احدن بری طو پلادقه‌ری . وتلزی قادنلرک المارند کی جانانه بوشانلری دلیلی

آزادن ساعنار چکبور ، چوبانکله بورلردی .

نمایت او زون بر زمانه‌نی دوام اند

مکوت . . . آزغین کو پکارکه انسانه

دوغض و قوشارکن چیقاردقه‌ری او اومه‌ری

اخلال ایدیوردی . تویلور بوسن او زرنده

فاله‌ن ، کلن آدامه تو نوشیورلردی .

لایه . بروتوشمیل چوچ دوام ایندی .

اوی آغلامه‌لر ، حزنی فربارلر تقویی

ایندی . بن بو کوزیاشرینک بیتی آکلامه

او زره یانلرینه قادر تو شدم . کلن آدام

آلتسلق بر اختیار دی . آیک خفیف ضایا

آلتنه اونک کوزلرنده مام علامت‌لری

بلیریوردی . او قارا کافدن بچرکن چوبانک

اولیکه‌کنی کورمش و زنه خبر وریمک

بوشانلری . کونش - صباحدنبری بورولش کی آهیت . آهست اتفه یانش بورد ، اطرافه پنهان ضیلر صاچدرق کو بیکنده و داع ایدیوردی . او شیمدی بورابی ترک ایتش ، باشقه بر قمه‌یی توریله اویلرم حیات نوری صاجشی . افدهه ایک بولوت بیهقیسی یاوش یاوش چوز لبوده مروبه باشقه بر کوزلک ویریوردی .

و نه چربان کلمه‌ش ، صاحب‌میز و رومنه قاوش‌هاشدی . کونکه بر فاج سونوک بیلادیز کوئی سیرلید بوزل ، صوکرا بیقدیکه قارا بیورنردی . شفقله بر ایل ایانه کویاولر ایشلر بی پتیره‌ش ، استراحته چکلمیش .

ملکا بیین کلشیدی ساعناره نبری دوشوندیتم
بر اقب طاقار . قورده امها علی هاشایده
زاف ایندیکم جوانک جانم و بریجی
آرتیریجی و قمه‌عنی ایشتیر ایشتنز
اج آرقداده قبره نانه قادر کنندک .
الی بی شانتر ، مسویسته منار لقارک
از همنده کلار ، سپلار ، سمناره
اچمشنر تازه رمزارک او زدنده بوندق .
بر اقب طاقار . قورده امها علی هاشایده
زاف ایندیکم جوانک جانم و بریجی
آرتیریجی و قمه‌عنی ایشتیر ایشتنز
اج آرقداده قبره نانه قادر کنندک .
الی بی شانتر ، مسویسته منار لقارک
از همنده کلار ، سپلار ، سمناره
اچمشنر تازه رمزارک او زدنده بوندق .

قرد امها عیل باشان کجه او و ماماشن
کوندوز او طور مامش، بولند بقی ماً موریتالک
وطان و ملت خدمت ابدیه بیله ک ایچین الا
مساعد بر فرست زمانی او از بقی دوشونه رک
ملکی باشدن باشه شوسه بولاریه دوناعش،
بنکله ده اکنه ایچینه رک و اصلاح خانه، آدل
بر منابع مکتبی آچپی - المزیده وجوده
کنیز دیکه مزره، شهر بیلک برایکن جیلی ده
ولایت زده دو غوره ق ایچین، دیار بگردن
یاریم ساعت او زاق کوزمل بر و قمده بر
حکومت قوانغیه بروالی قوانغی، برد
فیشه ایله جام شریف انشا ایقش - هفاق
مرکون بوبالری کورسیور، دیوار لرد
آیدوب کایود - هج بونلرک باندیشی
او زونه بیلیر می؟

ملک اچین گلیدی ساعنله دنبری دوشوندیکم
نافی استدیکم چومنک بولم وریجی
آریجی و قمه‌عنی ایشتر ایشتر
آج آرقداشهه قبره تانه قادر کبندک .
الی بی نشانه ز ، اس و بسته صنار لقارک
از نه منده کلار ، سبلار ، سمنلار
اـلهـغـشـ نـازـهـ بـرمـزـارـکـ اوـزـرـنـدـهـ بـوـنـدقـ .
ای بودونوق ضبابی اوـنـکـ آـسـرـ درـیـسـتـهـ .
آچوک پـنـبهـ دـوـدـاقـلـیـنـهـ دـوـکـلـشـ ، فـقـرـهـ .
زـدـیـ . کـوـزـلـنـدـنـ دـاهـیـ دـوـکـوـلـنـ باـشـلـرـ .
پـهـکـ قـیرـمـزـیـ کـلـکـ یـاـرـاـلـرـ اـوـزـنـدـهـ .
لـابـورـدـیـ .

کیجنه لک مظلوم ساعت نده و کلیسنه لک
ارنه گمکش اوران ، سو کلیسنه لک سینه منی
رزله دوقولی چیچکلره سو سله شدی .
مشقک سوک داملا رین دو آن که کف
و کرا اول شدی .

چوبان، سوکیلیس: لک من اری او - تنده هیچ قره
هیچ قره آغلا بوب او کا قاو و شها-نده او بلهدزین
رعشک سادنی واردی که . . .

حامد زلنج

قورد اسماعيل پاشا جامى

رملکتمنزد و خاق سودیک کیمبلرہ

جهه منك باشه اولو العزم برذانك قادر به
قانع اولشدر .

بايراملك در دني بزار بارئي کو
قورد ايماعيل پاشانك جامنه برمول
شريف او قوه رفق تشداد رسن ايج
ايد بادى ، اوراده دويديه مز همنوي حسنه
دو حانه هيجانار آدار سنه بوابي خا
باپنه هايسز شكران دوبنولري ده واردى

پيا کوله آلب

سقاريا کونشن

نم قاراناق بر کوندى ،
ته لکه دېدى وطن ..
قرآن پىله او زکوندى
بۇ قاراناق دالغەدە ..

جو جوق ، قادين ، اخبار
کوزو من ياسنه دلو ..
آدييوردق بر كنار
کورمه زون سانى ، صول ..

شارا بايراقلار آچدق
رنى سولان کونشه ..
تكىرلە غم ساچدق
قلپلر دەك آنى ..

هدب رو نور ستف ، بو از لر لىتىرى و مخافظا . بىله
هېچ علاھىدار او لمائىشـ دى . بو كىدىشـ لە
ھېننك بىر طوبراق يېھنى حانه انقلاب
ايمەسته آز بىشى قالمىشدى ،

فقط ، الله چۈق شىركە مەلكىتىزە خاقان
باپسى ، عمران و معرفان ناشرى او ملق او زده
بر جبهه قوماندانى كىلدى . بودات ايلك
حەندە بوتۇن ھىكىرى مۇسىملىرىن او دوغا
مۇسىملىرى درجه سىنە انتظام و مەكلەتى
مظھر اېندىكەن سوکرا ، بىچوق عمراف
و معرفان مۇسىملىرى دە وجودە كېنېرىدى .
قورد ايماعيل پاشانك يېقاھش او لان
جامەن كىندى كېسە مۇنۇ يېدیردى .
شىمىدى شوراده بوراده شو مەل بايپاپىور ،
دېپىخانەلر ، موزەمل ، دارالإيتامار ، تىزە
باچچەلرى ، اسپۇر مېدا انلىرى وجودە كاپورە
قورد ايماعيل پاشانك بىر وانه حانى آمىشى
او لان حكومت قۇناڭىنى منظم بىرخسته خانە
دوغۇور . حاصانى بىچوق عمران و معرفان
مۇسىملىرى تشکل ايدپىور . بۇ زانلىرى معنوى
ومادى الام و اقداملىرىه حىيات ويرن
ذاتى ، خاق بويوك بىر مەندار لەنچىل ايدپىور .
خاق و قتىلە كىندىسته باپالق ائلە او زرە
ولايەزە بىر قورد پاشانك كىلدىكى كى ..
شىمىدى دە هېنى و ئەپقەپنى اغا ائلە او زرە

اوکوندش برى ياشار
ديبارده مكال آدى .
دو بجه روجم طاشار
قيريلاسين قانادى . . .

استانبول بيجي صائم

خطبه لوك سلري
اذا نله سار ماشدى .
بر صحابى روزگار كې
اوكلرى دولانىدى .

چوپانلىك دردى

كارشيدىكى داغلار چاملى بىلاردى .
كىزلى برسىن قاراڭافى دردى . . .
باشاجارده قويۇن قوزو مەلوردى .
كوجولۇچوبان قاوال چالار ايكاردى .

نمابىت كونش دوغدى
ساخارى يەنك او قىندە ،
قارا ئاقارى بوغدى
بېتىڭىك دەن بىر كوندە .

اكاچىلدە كوجولۇق قوشلار او زىن
ايكى آتلى يىنىوردى شەدن
چىچەكارلە سولەنير كىن كىچ چىن
چوبان قاوال چالار ايكاردى .

دوزما يېخادىن بجه
نه بايلدى دوشماه ،
ه الله ، الله ، دە بجه
داغىندىق درت بىر يانە . . .

كونش آلتوق آرابىيە قاچبور
پاشە بىر كوك او كا آغوش آچبور
بو آبارياق بىكا كدر ساچبور . . .
بىنچوبان قاوال چالار ايكاردى .

اوکوندش برى از بىر
 يولارە باڭار ، كولى ،
بۈيىندە قانلى زېخىر
دۇرتار بىڭىز بىزى ، دەر .

آفشار او لىنى يېنە و نوڭ يېلىدىزلى .
كارشىسىندا بىكابوردى دەنجق قىزلى .
قاپىندەمى بىر يارا وارهپ سىزلار .
نەنچەنچوبان قاوال چالار ايكاردى .
ھەسپاڭى شوق

ادرنه زېھلى
اوکوندش برى تېتىرىد
نە زمان تۈركى عەتكىرى
دۇرتار اجق بىزى ، دەر .